

## II

(Retsakter hvis offentliggørelse ikke er obligatorisk)

## KOMMISSIONEN

## KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 12. december 1990

om den tyske regerings to støtteprojekter til fordel for et skibsværft i økonomiske vanskeligheder

(C54/89 (ex NN 27/89, N 140/89)

(Kun den tyske udgave er autentisk)

(91/306/EØF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE  
FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, særlig artikel 93, stk. 2, første afsnit,

efter at have givet de interesserede parter en frist til at fremsætte deres bemærkninger i overensstemmelse med denne bestemmelse,

under henvisning til Rådets direktiv 87/167/EØF af 26. januar 1987 om støtte til skibsbygningsindustrien (<sup>1</sup>), og

ud fra følgende betragtninger:

## I

I henhold til artikel 4, stk. 7, i direktiv 87/167/EØF godkendte Kommissionen ved skrivelse af 9. marts 1988 et udviklingsbistandsprojekt fra den tyske regering til fordel for Senegal. Støtteprojektet angik ydelse af et lån på lempelige vilkår (15-årigt 100 %-lån med en afdragsfri periode på et år og til en rente på 3,375 % pro anno) til indkøb af en specialfærge til et kontraktbeløb på 23 mio. DM, som skulle bygges af Schiffswerft Germersheim.

(<sup>1</sup>) EFT nr. L 69 af 12. 3. 1987, s. 55.

Ifølge den tyske regerings anmeldelse af støtten repræsenterer kreditvilkårene en subventionsækvivalent på 33,4 % i henhold til OECD-betingelserne.

I henhold til artikel 10, stk. 2, i direktiv 87/167/EØF anmeldte den tyske regering ved verbalnote af 20. marts 1989 en støtte til Kommissionen, som forbundsfinansministeriet på anmodning af Land Rheinland-Pfalz skulle yde til Schiffswerft Germersheim. Dette støtteprojekt af 7. december 1988 omfattede en 90 %-garanti vedrørende et lån på 1,8 mio. DM, som skulle sætte virksomheden i stand til at videreføre driften. Dette lån viste sig senere at blive knyttet sammen med færdiggørelsen af bygningen af et grusfartøj til indlandssejlad.

I henhold til samme artikel i direktiv 87/167/EØF anmeldte den tyske regering ved verbalnote af 9. maj 1989 et støtteprojekt til Kommissionen, som Land Rheinland-Pfalz planlagde til fordel for Schiffswerft Germersheim GmbH im Konkurs. Dette støtteprojekt fra foråret 1989 vedrørte en garanti på 95 % i forbindelse med et lån på 20,7 mio. DM til den finansiering af færdiggørelsen af Senegal-kontrakten, som var nødvendiggjort af de økonomiske vanskeligheder, som skibsværftet i mellemtiden stod over for.

Da det viste sig, at Schiffswerft Germersheim var under konkursbehandling, bad Kommissionen den tyske regering om at bekræfte denne retlige situation og indsende detaljerede oplysninger om konkursen, udsigterne for Germersheimer-værftet samt en oversigt over skibsværftets omsætning i 1988 og 1989, således at Kommissionen kunne beregne en støtteækvivalent.

Da den tyske regering i skrivelsen af 25. juli 1989 anførte, at den trak anmeldelsen af 95 %-garantien vedrørende lånet på 1,8 mio. DM tilbage og ikke gav tilstrækkelige oplysninger om de forskellige aktiviteter, der indgik i værftets samlede omsætning — hvilke oplysninger ligeledes manglede i den tyske regerings verbalnote af 3. august 1989 — bad Kommissionen ved skrivelse af 8. september 1989 endnu engang den tyske regering om at indsende detaljerede oplysninger om konkursen og om, hvor stor en del af virksomhedens samlede omsætning der udgøres af bygning af søgående skibe. I den tyske regerings verbalnote af 3. august 1989 blev det anført, at det andet støtteprojekt, dvs. garantien på 95 % i forbindelse med lånet på 20,7 mio. DM, skulle betragtes som udviklingsbistand.

Schiffswerft Germersheim ansøgte om akkord med kreditorerne den 25. november 1988, hvorefter Amtsgericht Landau udstedte en konkurserklæring den 17. januar 1989. Det fremgår, at fra et tidspunkt i foråret 1989 og derefter anvendtes skibsværftet af såvel Schiffswerft Germersheim im Konkurs som det nystiftede Auffanggesellschaft Neue Schiffswerft Germersheim.

Ved telefax af 24. maj og 31. maj 1989 indgav en konkurrent klage til Kommissionen, hvori kan kritiserede, at kuratoren for Schiffswerft Germersheim havde oprettet den nye virksomhed, og at der var ydet redningsstøtte til skibsværftet, hvilket ikke skulle være i overensstemmelse med Rådets forordning (EØF) nr. 1101/89 af 27. april 1989 om strukturel sanering inden for inlands-skibsfarten<sup>(1)</sup>.

Eftersom den tyske regerings verbalnote af 17. oktober og ligeledes verbalnoten af 27. november 1989 ikke indeholdt alle de ønskede oplysninger om virksomhedens skibsbygningsaktiviteter, indledte Kommissionen proceduren efter artikel 93, stk. 2, ved skrivelse SG(89) D/000014 af 4. januar 1990 med hensyn til de to ovennævnte garantier til de virksomheder, der benyttede det tidligere Schiffswerft Germersheims anlæg og faciliteter.

Ingen øvrige medlemsstater eller andre interesserede parter reagerede på offentliggørelsen af denne beslutning i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*<sup>(2)</sup>.

I den tyske regerings verbalnote af 13. februar 1990 blev det anført, at 90 %-garantien vedrørende et lån på 1,8 mio. DM angik opfyldelsen af en kontrakt om bygning af et grusfartøj til inlandssejlad, hvilken garanti blev trukket tilbage fire måneder efter, at den var givet. Med hensyn til 95 %-garantien vedrørende et lån på 20,7 mio. DM blev det gentaget, at denne garanti skulle betragtes

som udviklingsbistand og var beregnet til at dække de risici, der ikke dækkes af HERMES-garantien, som Kommissionen godkendte i sin skrivelse af 9. marts 1988. I verbalnote af 2. maj 1990 blev der givet en oversigt over de forskellige aktiviteters andel af omsætningen i 1988, 1989 og 1990 på Schiffswerft Germersheim im Konkurs.

## II

Det forhold, at de tyske myndigheder har trukket deres anmeldelse vedrørende 90 %-garantien i forbindelse med lånet på 1,8 mio. DM tilbage, fordi det ikke havde været nødvendigt at aktivere garantien under byggeprocessen, forhindrer ikke, at hvis anmeldelsen var sket, før garantien var givet, ville vurderingen af dette projekt være sket i henhold til bestemmelserne i EØF-Traktatens artikel 92. Anmeldelsen blev trukket tilbage, fordi støtten havde tjent sit formål. Eftersom garantien var nødvendig for, at værftet kunne fortsætte sine aktiviteter, mens det var i alvorlige økonomiske vanskeligheder, havde garantien endog karakter af redningsstøtte.

Byggeprocessen for et fartøj til inlandssejlad er en aktivitet, som falder uden for definitionen af skibsbygning i artikel 1 i direktiv 87/167/EØF. Støtteprojektets 90 %-garanti vedrørende et lån på 1,8 mio. DM skal derfor vurderes i henhold til bestemmelserne i EØF-Traktatens artikel 92.

Garantien på 95 % i forbindelse med et lån på 20,7 mio. DM i 1989 skal vurderes i henhold til bestemmelserne i direktiv 87/167/EØF, og såfremt dette direktiv ikke finder anvendelse, skal den vurderes i henhold til bestemmelserne i EØF-Traktatens artikel 92. Det generelle princip i kapitel II i direktiv 87/167/EØF går ud på at sikre, at støtte, der ydes til værfter og værftsejere i direkte tilknytning til kontrakter sammen med anden driftsstøtte til skibsværftet, kan anses for at være forenelig med det fælles marked, så længe subventionsækvivalenten for denne støtte ikke overstiger et fælles støtteloft, der udtrykkes som en procentdel af kontraktbeløbet før støtten.

I henhold til artikel 4, stk. 7, i direktiv 87/167/EØF gælder maksimumsgrænsen imidlertid ikke for støtte til bygning og ombygning af skibe, når denne støtte ydes som bistand til et udviklingsland, og støtten kan betragtes som forenelig med det fælles marked, såfremt den opfylder de betingelser, som OECD's arbejdsgruppe nr. 6 har fastlagt på dette område i sin udtalelse om fortolkningen af artikel 6, 7 og 8 i OECD-Rådets resolution af 3. august 1981. Denne udtalelse omfatter kun ydelse af støtte i form af eksportkreditter på visse vilkår og tager ikke højde for ydelse af garantier. Formålet med artikel 4, stk. 7, i det sjette direktiv er, at det ved hjælp af støtten skal blive muligt at reducere prisen på skibe til visse ud-

<sup>(1)</sup> EFT nr. L 116 af 28. 4. 1989, s. 25.

<sup>(2)</sup> EFT nr. C 52 af 3. 3. 1990, s. 10.

viklingslande under særlige omstændigheder og ikke at yde redningsstøtte til skibsværfter i Fællesskabet. Som følge heraf er Kommissionen ikke — selv om den den 9. marts 1988 godkendte det støtteelement, der er indeholdt i de fordelagtige kreditvilkår i færgekontrakten med Senegal — af den opfattelse, at ydelsen af en garanti falder ind under artikel 4, stk. 7, idet en garanti til et skibsværft indebærer støtte til det pågældende værft, som normalt skal vurderes i henhold til artikel 4, stk. 1 og 5, i det sjette direktiv.

Det forhold at en efterfølgende 95 %-garanti i forbindelse med et lån på 20,7 mio. DM er nødvendig i en periode med økonomiske vanskeligheder for at sikre skibsværftets fortsatte aktivitet, herunder byggeprocessen i forbindelse med et udviklingsprojekt, indebærer ikke, at der er tale om udviklingsbistand i henhold til artikel 4, stk. 7, i direktiv 87/167/EØF. I forbindelse med udviklingsbistanden til færgen til Senegal, der er anmeldt og godkendt af Kommissionen, henvistes der kun til kreditbetingelser for Senegal og ikke til en eventuel produktionsstøtte, som senere skulle ydes til skibsværftet for at sætte det i stand til at færdiggøre skibet til modtageren i Senegal.

Eftersom finansieringsomkostningerne under bygningsprocessen er en normal del af kostprisen, som der normalt ikke ydes offentlig støtte til, er det klart, at denne garanti er en almindelig produktionsstøtte, som blev nødvendiggjort af værftets finansielle vanskeligheder. Det forhold, at garantien måtte hæves til de nuværende 95 % — efter at det ikke var lykkedes at finde nogen bank, som var villig til at yde lånet, idet det kun var dækket af en 90 % garanti — er et afgørende bevis på, at denne 95 %-garanti vedrørende et lån på 20,7 mio. DM udgør driftsstøtte.

Når en sådan redningsstøtte ydes i henhold til reglerne i artikel 5, stk. 1, i det sjette direktiv, skal den vurderes i overensstemmelse med det gældende støtteleft for produktionsstøtte 1988 : 28 %, 1989 : 26 %). Herved skal støtteintensiteten opgøres som en procentdel af støttemodtagerens årlige omsætning inden for skibsbygning og skibsombygning. Støtte ydet som udviklingsbistand til skibsbygning i henhold til artikel 4, stk. 7, i direktiv 87/167/EØF er imidlertid fritaget fra dette støtteleft. En sådan støtte repræsenterer typisk minimumssubventionsækvivalenter, der allerede overskrider loftet. Derfor er igangværende arbejde på sådanne kontrakter ikke inkluderet i støttemodtagerens omsætning inden for skibsbygning, som kan komme i betragtning ved tildeling af anden driftsstøtte i henhold til direktivet.

I den periode, hvor de to pågældende garantier blev ydet, henholdsvis 1988 og 1989, bestod GERMERSHEIM-VÆRFTETS omsætning af følgende aktiviteter :

(mio. DM)		
Schiffswerft GERMERSHEIM iK	1988	1989
Nybygning af skibe	—	9,342 (1)
Reparation af skibe	0,515	—
Andre (praktisk talt kun bygning og reparation af fartøjer til indlandssejlad)	17,627	7,344
I alt	18,142	16,686
Nybygning i alt	—	9,342 (1)

(1) Senegal-kontrakt.

Med undtagelse af Senegal-kontrakten angik skibsværftets samlede omsætning på det tidspunkt, hvor redningsstøtten blev ydet, bygning af skibe til indlandssejlad, som er en aktivitet, der ikke er omfattet af direktiv 87/167/EØF. Der er derfor ikke nogen omsætning, som ovennævnte støtte kan relateres til i henhold til artikel 5, stk. 1. Der kan derfor ikke tillades nogen støtte i henhold til det sjette direktiv, og støtteækvivalenten for 95 %-garantien vedrørende et bygningslån på 20,7 mio. DM kan ikke godkendes i henhold til direktiv 87/167/EØF.

Da der ikke findes nogen omsætning, der kan relateres til ovennævnte støtteækvivalent for 90 %-garantien vedrørende et lån på 1,8 mio. DM og 95 %-garantien vedrørende lånet på 20,7 mio. DM, og der derfor ikke er noget grundlag for at godkende denne støtte i henhold til det sjette direktiv, skal disse støtteforanstaltninger derfor også vurderes i henhold til bestemmelserne i EØF-Traktatens artikel 92.

### III

Redningsstøtten til Schiffswerft GERMERSHEIM skal derfor vurderes på grundlag af EF's politik for kontrol med og reduktion af fællesskabsflåden til indlandssejlad. I betragtning af de arbejdspladser, der i de seneste år er gået tabt på skibsværfter, som har koncentreret sig om bygning af skibe til indlandssejlad, er en sådan redningsstøtte helt klart af en sådan art, at den virker konkurrencefordrejende. De klager, som en konkurrent indgav i foråret 1989, viser, at støtteprojekter i lighed med dem, der behandles her, påvirker andre parter inden for samme aktivitetsområde. Af disse grunde er både den driftsstøtte, der i 1988

blev ydet gennem lånegarantien på 90 % vedrørende en driftskapitel på 1,8 mio. DM i forbindelse med bygningen af et fartøj til indlandssejlad, og 95 %-garantien i 1989 vedrørende et lån på 20,7 mio. DM med det formål at sikre værftets fortsatte aktiviteter støtte i henhold til EØF-Traktatens artikel 92, stk. 1.

EØF-Traktatens artikel 92, stk. 1, fastslår princippet om, at statsstøtte normalt er uforenelig med det fælles marked.

Ved hjælp af redningsstøtten kunne Schiffswerft Germersheim undgå konsekvenserne af EF's politik vedrørende kontrol med og reduktion af fællesskabsflåden til indlandssejlad. Forordning (EØF) nr. 1101/89 er vedtaget på baggrund af den tydelige strukturelle overkapacitet i enhver sektor af transportmarkedet for indlandssejlad, hvor kun en ophugningsplan forventes at kunne medføre en betydelig reduktion af denne overkapacitet. Støtteprojekter, som tager sigte på at bevare byggekapa- citeten på udbudssiden af markedet for skibe til indlandssejlad som helhed, er ikke forenelige med en sådan politik i en situa- tion med en betydelig uligevægt mellem udbud og efter- spørgsel. Udviklingsstøtteprojekter kan eventuelt udgøre en undtagelse fra denne regel, så længe projektet er et ægte udviklingsprojekt, og bygningskapacitetens bevarelse kan betragtes som en positiv bivirkning. Hvis der foruden en sådan støtte er behov for yderligere redningsstøtte uden en klar angivelse af en planlagt omstrukturering, kan det kun konkluderes, at en sådan kumulation af støtte ikke er i den fælles interesse.

#### IV

Støtteprojekterne for Germersheim-værftets fortsatte drift falder ikke ind under nogen af undtagelserne i EØF-Trak- tatens artikel 92, stk. 3.

Regionen Ludwigshafen/Mannheim, hvor Germersheim er beliggende, anerkendes ikke som regionalstøttemod- tager i henhold til den fælles regionalstøttepolitik. Af denne grund finder bestemmelserne i artikel 92, stk. 3, litra a), ikke anvendelse.

På grund af størrelsen af byggeprojekterne og den sektor, de befinder sig i, kan støtteprojekterne for Germershei- mer-værftet ikke anses for at fremme virkeliggørelsen af et vigtigt projekt af fælles interesse eller afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i en medlemsstats økonomi. Undta- gelsen i artikel 92, stk. 3, litra b), finder derfor heller ikke anvendelse.

Artikel 92, stk. 3, litra c), finder heller ikke anvendelse ; ifølge denne bestemmelse kan støtteprojekter være fore- nelige med det fælles marked, hvis støtteprojektet tager sigte på at fremme udviklingen af visse erhvervsgræne

eller økonomiske regioner, forudsat at de ikke strider mod den fælles interesse. Det forholder sig nemlig således, at der i anmeldelserne ikke henvises til omstrukturerings- foranstaltninger eller nye aktiviteter, som værftet påtænkte på eventuelle nye markeder, og det er allerede anført, at redningsstøtte, der kun tager sigte på fortsat drift på et marked, hvor der allerede findes en stor overkapacitet, ikke er forenelig med den nuværende fælles politik, og derfor ikke er i den fælles interesse. Den nuværende fælles politik, der er fastsat i forordning (EØF) nr. 1101/ 89, tilsigter at reducere overkapaciteten i alle sektorer af indlandsskibsfarten ved at indføre en ophugningsordning som den eneste metode til at få gennemført en væsentlig reduktion i overkapaciteten i nærmeste fremtid og derved forbedre strukturerne inden for indlandsskibsfarten. Støtte til en producent inden for indlandsskibsfarten, som ikke ydes med et omstruktureringsformål, bidrager derfor ikke til Fællesskabets mål, som er at reducere overkapaciteten i denne sektor, og er derfor i modstrid med den fælles interesse. Artikel 92, stk. 3, litra c), finder derfor heller ikke anvendelse.

Eftersom denne støtte ikke er forenelig med den fælles interesse og er blevet udbetalt uden forudgående tilladelse fra Kommissionen, er den ulovlig og uforenelig med det fælles marked. De tyske myndigheder bør derfor søge at geninddrive den hos modtageren. For at kunne opgøre fordelene ved denne støtte har Kommissionen benyttet den fælles overenskomst, der blev indgået med medlems- staterne på et multilateralt møde, hvori de tyske myndig- heder også deltog, og hvor det blev aftalt, at subventions- ækvivalenten for garantier, der ydes i skibsbygningssektoren, skal anses for at være 10 % af det lån, der blev dækket af garantien. En sådan opgørelse af garantierne har herefter været almindelig praksis i alle støtteprojekter, hvor der var tale om garantier. Kommissionen mener derfor, at værdien af de garantier, der er omhandlet i denne beslutning, ligeledes bør fastsættes til 10 % —

#### VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING :

##### Artikel 1

De støtteforanstaltninger, der er vedtaget af den tyske regering med henblik på at yde en 90 %-garanti vedrø- rende et lån på 1,8 mio. DM som driftskapital og en 95 %-garanti vedrørende et lån på 20,7 mio. DM som driftskapital til Schiffswerft Germersheim im Konkurs, er uforenelige med det fælles marked i henhold til EØF- Traktatens artikel 92, stk. 1, idet de er ydet i strid med procedurereglerne i artikel 93, stk. 3, og endvidere ikke falder ind under undtagelserne i EØF-Traktatens artikel 92, stk. 3.

*Artikel 2*

Tyskland ophæver de støtteforanstaltninger, der henvises til i artikel 1, ved at kræve det støtteelement, der er indeholdt i de offentlige garantier med hensyn til virksomhedens finansiering, dvs. 10 % af 90 %-garantien vedrørende lånet på 1,8 mio. DM, hvilket udgør 162 000 DM, og 10 % af 95 %-garantien vedrørende lånet på 20,7 mio. DM, hvilket udgør 1 966 500 DM, tilbagebetalt, og ved at give ordre til, at de dele af de i artikel 1 omhandlede garantier, som stadig er i kraft, trækkes tilbage.

*Artikel 3*

Tyskland underretter senest to måneder efter meddelelsen af denne beslutning Kommissionen om de foranstaltninger, det har truffet til at bringe den ovenfor beskrevne ulovlige situation til ophør.

*Artikel 4*

Denne beslutning er rettet til Forbundsrepublikken Tyskland.

Udfærdiget i Bruxelles, den 12. december 1990.

*På Kommissionens vegne*

Leon BRITTAN

*Næstformand*